Ч. 270. Четвер 16 (3) грудня 1909. Рік XIX.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

РЕДАКЦИЯ і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 10.

ПИСЬМА приймають ся лиш франковані.

РУКОПИСИ звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

РЕКЛЯМАЦИЇ незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:

на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Парляментарна ситуация. — З Кола польского.

Парляментарна ситуация все ще дуже напружена і навіть, як доносять деякі віденьскі часописи, намірне правительство розвязати парлямент. Дві річи становлять найбільшу трудність, а іменно становище Унії і правительства що-до реконструкциї кабінету, а відтак опір аґрариїв против уповновласнюючого закона до заключеня торговельних договорів з балканьскими державами. Аґрарні годять ся на договор з Румунією під условием підвисшеня відшкодовань для рільництва, а в ніякий спосіб не годять ся на договори з Сербією, Чорногорою і Болгарнєю.

Остаточно спинили наради парляменту і наглячі внесеня руских послів. При тій нагоді висунули Русини наперед свої національні жаданя, а при тім домагають ся, аби квота припадаюча Русинам з аґрарних відшкодовань, була їм виплачена безпосередно, а не через галицкий сойм, відтак домагають ся двох університетских катедр і кілька місць в міністерствах. Правительство переговорювало з Русинами, але вислід тих переговорів поки що незвістний. — Цїлий день ситуация уходила за безнадійну, аж вечером довідано ся, що правительство має намір зробити аґрариям уступку і годить ся на зменшене скількости мяса, яке має бути довожене з балканьских країв. Нині по засіданю Унії і Кола польского надіють ся остаточного прояснення ситуациї.

Коло польске відбуло вчера о 10 год. перед полуднем нараду. Презес др. Ґломбиньский зложив справозданє про ситуацию. З'усиля президиї Кола що-до уратованя парляменту о стілько успішні, що прийшло до першого читаня буджетової провізориї. Переговори що до реконструкциї кабінету ще не покінчені. Але тимчасом прийшли нові трудности. Аґрарні круги станули поперек предложеня про румуньский договір та закона про уповажнене правительства до заключеня торговельних договорів з балканьскими і заморскими державами. Може они не згодили би ся на румуньский договір, але против закона уповажняючого рішучо виступають. В славяньскій Унії стоять на погляді, що з уваги на те не треба допустити до ухваленя буджетової провізориї. На думку парляментарної комісиї, румуньский договір треба трактувати осібно від уповажняючого закона і голосувати за тим договором, коли правительство дасть рільництву добре відшкодованє. З тим годять ся також аґрарні инших партий.

Зате правительство уважає предложенє як нерозривну цїлість і думає, що за сам румуньский договор не може признати рекомпензати, а тілько за цїлий закон, отже і за ухваленє уповажняючого закона.

Крім того нарадам над сими законами грозить перешкода з боку Русинів, котрі домагають ся відданя части підмоги на цїли рільництва руским товариствам і в цїли вимушеня уступок грозять наглими внесенями.

З уваги на ту неясну ситуацию презес пропонує відложити засіданє Кола до 7 години вечером.

Перед замкненем засіданя зажадав слова п. Дембский і поспитав ся, чи парляментарна комісия призадумалась над евентуальною відповідию п. Василькови, котрий в послїдній своїй промові, зверненій в формі акту обжалованя против москвофілів, закинув Полякам, що они попирають той небезпечний державі рух, та питав ся, чи з уваги на те є добре для держави, що власть в Галичинї є в руках Поляків.

Презес Кола заявив на те, що парляментарна комісия призадумувалась над тою справою. На єго погляд, політичне становище Кола польского і довголїтна істория відносин По-

17)

Смерть і гроби.

Культурно-природописна розвідка.

Написав К. Ка.

(Дальше).

Подібна кара як жида Йоахима стрітила в 1817 р. столяря Моґа, котрий з великої нужди убив насамперед свою жінку і пятеро дітий, а відтак і собі житє відобрав. Лупій вивіз єго тіло на тачках на гицаївску гору, відрубав єму там голову і застромив на довгу тичку, а тіло вплів в тортурове колесо. Ще навіть в 1836 р. покарано в подібний спосіб кравця Ліхтверка, котрий і з нужди і з обави кари за обманьство в порозуміню зі своєю жінкою відобрав насамперед їй і своїм двоїм дїтем житє, а відтак і собі смерть зробив. І єго вивіз лупій в тачках на гицаївску гору та закопав там мов би яку скажену собаку.

Як видимо, того рода кари не суть поправді ніякі кари, бо й що умершому з того, що єго тягають на коровячій шкірі по улицях, або що єму відрубують голову та засаджують на тику? Він того не видить і не чує, то єму байдуже. Так і кара смерти для убийника поправді ніяка кара, бо він гине і на тім все кінчить ся. Справдешна кара може мати лиш тодї значінє, коли по ній може слїдувати якась поправа, а скоро нема поправи, то й нема кари. Чоловік преці мусить раз умерти, а чи він умре скорше чи пізнійше, то остаточно на одно виходить.

Длячогож убийників карають смертию? Се діє ся головно з двох причин: раз длятого, щоби такого злочинця зробити на завсїгди нешкідливим, значить ся усунути єго з помежи людскої суспільности, а відтак, щоби смертию відстрашити других від подібного вчинку. Сего рода понятє кари смерти виробило ся однак аж в найновійших часах і суспільність людска тим лиш оправдує свое поступованє, мов би втихомирює свою совість, бо поправді кара смерти не єсть нічим иншим як лиш знов убийством і то вже не лиш дозволеним але ще й наказаним, так, що коли би н. пр. не було когось, хто би добровільно підняв ся злочинцеви смерть зробити, то присилувано би до того першого ліпшого, значить ся, для покараня одного убийника зроблено би примусом другого убийника і так без кінця. Деж тут вихід з того якогось зачарованого колеса?

Як з того вже можемо зміркувати, кара смерти не єсть поправді нічим иншим, як лиш ділом мести, останком давної культури, котра наказувала: око за око, зуб за зуб. Тому то давнїйше кара смерти була далеко лютійша і в ній проявляла ся страшенна зьвірскість. Із старинних памятників вавилоньских видимо, що иноді вже може навіть і не простим злочинцям лиш воєнним плінникам відривано живцем ноги і руки, вирізувано або виривано язик і взагалї мучено людий в страшний спосіб. За римских часів карано смертию в той спосіб, що по всіляких муках ще прибивано на хрест, палено живцем і т. д.

Тому то не дивниця може, що в другій половині середновічних часів настали були т. зв. тортури, значить ся всілякі способи мученя людий, раз на то, щоби їх примусити признати ся до злочину а відтак, щоби їх за той злочин і покарати. Які то були муки, яка зьвірскість проявляла ся в тих часах у людий, о тім можна би цїлі книги писати. Ми згадаємо тут о тім лиш коротенько хоч би лиш длятого, що тортур уживано декуди ще навіть і в наших часах.

Слово „тортура" пішло від латиньского слова torquere (торквере) що значить „крутити" а відтак „мучити". Тортур уживано найбільше в Німеччині, Франциї і Іспанії. Кождий край, ба, мало що не кожде більше місто мало свої способи мученя людий. Звичайно зачинало ся від того, що злочинця а ще частійше навіть зовсім невинних людий, котрих підозрівано н. пр. о якісь чародійства, о зносини з чортом і т. п., розбирано до нага, натягано і бито батогами а відтак вкладано великі пальцї рук між дві покарбовані шруби і скручувано так, що карби вбивали ся в пушки і розсаджували їх. В подібний спосіб лиш ще більшими шрубами стискано ноги а ті шруби називано „іспаньскими чоботами". Дальше звязувано руки взад і завішувано ними на драбині або у воздусі, а щоби руки ще ліпше викрутили ся, то до ніг привязувано тягари. Крім того так завішеному палено ще боки і

ляків до Австриї звільняє Коло від такого підозріня і відповіди на такі закиди. — Коло згодило ся на думку презеса.

Новинки.

Львів, дня 15 грудня 1909.

— З міщаньского брацтва у Львові. В неділю 12 с. м. відбули ся перші загальні збори. Проводив дир. В. Нагірний, секретарював др. В. Бачиньский. Збори отворив іменем членів основателів др. Е Озаркевич, статут пояснював др. В. Бачиньский. Головою товариства вибрано Йосифа Делькевича, видїловими: дра В. Бачиньского, В. Гресяка, В. Нагірного, М. Маковича, М. Павлишака, Йосафата Пендюка, дра Е. Озаркевича і М. Стоцкого; заступниками виділових: І. Глинчака, М. Стефанівского, І. Яримовича і Ст. Яросевича, а членами контрольної комісиї Ю. Мудрака, А. Оприска та дра В. Охримовича. Вписове установлено на 5 К, місячну вкладку на 2 К. На внесене дра В. Бачиньского, Ю. Мудрака і Ф. Левицкого вложено на видїл обовязок, аби чем скорійше покликав до житя комісию, котра малаб займити ся будовою власного дому з салею на віча і збори, котрої брак дає ся всїм у Львові діймаючо відчувати. На зборах зібрано на почесний дар для тов. Просьвіта 50 К. — По зборах видїл уконституував ся, вибираючи заступником голови дра В. Бачиньского, секретарем М. Стоцкого, касиєром В. Гресяка, господарем Пендюка, бібліотекарем М Стефанівского.

— На дарунки для дїтий. Руске товариство педагоґічне має на складї богато книжок власного накладу, що визначають ся і всїляким цїкавим змістом і гарним виглядом і незвичайною дешевостю. Є між ними книжочки, призначені для дїтий від 3 лїт житя, з гарними образками і песнійками, більші і менші, дешевенькі і дорожші; всї дуже надають ся на дарунки в день сьв. Николая та на Різдвяну коляду. Нехай же ті батьки чи матери, що своїм дїтям хочуть зробити правдиву радість, чим скорше поспішать з замовленем. Хто не має під рукою спису книжок, виданих Руским тов. педагоґічним (спис є між иншими в оповістках календаря „Просьвіти“, і єсть поміщений в нинїшнім числї „Народ. Часописи“ на четвертій сторонї), нехай подасть вік дитини чи дїтий, а за цїну надісланих гроший канцелярия тов. сама вибере відповідні книжки. — При сій нагоді прнгадуємо, що тов. має на складї також гарні книжки для старших, для читалень, для сокільских чи сїчових товариств, також гарні молитвослови по ріжних цїнах. Замовляти книжки просить ся в канцелярії тов. ул. Мохнацкого ч 12, або в книгарні ім. Шевченка у Львові, в „Сокільскім Базарі“ у Львові, Стрию та Станиславові, в „Нар. Базарі“ в Перемишли та у „Взаїмній Помочи“ в Коломиї Книжок Руск. тов. педаґ. просимо домагати ся у всїх книгарнях в краю. — З канцеляриї Руского тов. педагоґічного.

— Репертуар руского театру в Бродах. (Саля „Тов. Музичного“. . Початок о год. $7^1/_2$ вечером).

В четвер дня 16 с. м. „Заручиня при ліхтарнях“, оперета в 1 дїї Офенбаха і „Панна штукарка“, штука в 3 діях Володского.

В суботу дня 18 с. м. другий раз „Жидівка“, опера в 5 діях Галевія.

В недїлю дня 19 с. м. „Кума марта“ (Чародійка), драматичний образ зі співами і танцями в 5 діях Шпажиньского

В короткім часї появить ся на нашій сценї „Вільгельм Тель“. До сеї Шіллерової драми ладить дирекция театру цїлком нову виставу. Костюми і инсценізация після взірців з віденьского „Бурґтеатру“. Цїла драма буде поміщена в 10 картинах.

— Почта и шабас. В наслїдок жалоби жидів, що почта доручує їм часто посилки і рекомендовані листи в суботу, а они не хотять їх підписувати, бо Талмуд їм ту роботу в шабас забезує, видало Міністерство торговлї розпоряджене, що почти мають доручати жидам лиш такі посилки в шабас котрі містять в собі предмети які легко псують ся, а инші в слїдуючі дні по шабасї. До сеї вістки додає Przegląd таку замітку: Потуємо той факт для зазначеня, що подібної зглядности не зазнають жиди в ніякім краю анї в Европі анї в Америцї, а однак кількох то жидів виписує пашквілї на Австрию в Росиї, у Франциї, в Італії і инших краях

— Дрібні вісти. Др. медицини Володимир Чапельский осів в Дрогобичи і мешкає при улици Стрийскій ч. 11. — П. Петро Грабик, родом з Сосусїйки, учитель народ. школи ім. сьв. Мартина у Львові одержав на львівскім університетї степень доктора фільософії. — П. Єлена Яновска згубила на ул. Сербскій портмонетку з 200 К і 2 золотими обручками а п Єл. Ф. згубила на ул. Казимирівскій ковток брилянтовий вартости 140 К. — На ґубернаторских валах знайдено дві книжочки каси ощадности: одна виставлена на імя Брисьова на 70 К, а другу на імя Каня на 10 К. — В Кракові арештувала поліция 2 жидів з Америки, котрі за посередництвом третого, котрий втік, хотїли продавати фальшиві банкноти австрийскі.

— Крадїж мундурів войскових. З Перемишля доносять до Kur. Lwow.: Перемиска поліция впала в послїдних часах на слїд великої крадежі войскових мундурів і небавком удало ся їй дійти до жерела. У господаря Касперского на Липовици (перемиске передмістє) знайдено кількасот мундурів войскових, представляючих вартість кількох тисячів корон. Касперского арештовано і веде ся дальше слїдство.

— З краєв. тов-а „Сїльский Господар“. Голова тов-а „Сїльский Господар“ зголосив — як доносять з Відня — приступлене „Сїльского Господаря“ в члени „Центрального Союза австрийских аґрарників“. — Про основане дальших філїй сего товариства треба занотувати слїдуючі вісти: Дня 8 с. м. відбули ся в Бережанах перші загальні збори філїї „Сїльского Господаря“ при участи звиш 500 (а не 200, як то онгда було хибно видруковано) участників, дооколичних селян, сьвященників і місцевої інтеліґенциї. Збори отворив о. Король із Саранчук і пояснював статути товариства, вказуючи присутним на цїль і користи „Сїльского Господаря“. Економічний реферат виголосив відпоручник головного видїлу п. інж. Корнеля. Бесїдник вказав на великий застій працї у нас на поли економічнім, хотяй наш нарід часто хлїборобский. Нераціональна господарка довела наших сел и до крайної нужди, так що крайна пора звернути увагу на працю хлїборобів в західних краях і від них учити ся витягати більше користи з землї. Реферат зробив велике враженє на присутних, котрі з великим заінтересованем прислухували ся, так, що відтак майже 80 членів вписало ся до нового товариства. Головою видїлу вибраний проф. ґі н. Гр. Бобяк, секретарем о. Король. При кінци зборів забрав голос о. Іван Кордуба, взиваючи присутних, щоб памятаючи на день 8 грудня, зложили свої лепти на почесний дар для „Просьвіти“.

Перші загальні збори філїї „Сїльского Господаря“ в Краківци відбули ся дня 12. падолиста с. р. о 4 год. по полудни, при участи понад 100 людий. П. Іван Кохановский виголосив обширний виклад про значінє і цїли „Сїльского Господаря“. При вписах приступило 61 членів. Головою вибраний о. І. Волосяньский, секретарем п. Василь Волощак. Збори закінчили ся рефератом делеґата головного

розпалене зелїзо вбивано під нігтї та смалено ним рамена.

До инших мук уживано т. зв. грушки і поморскої шапки. Перший з тих приладів були зелїзні скобки уложені так, що мали вид груши; коли було крутити шрубою, то они або розходили ся або сходили ся до купи. Таку грушку вкладано чоловікови до рота і розкручувано доти, аж она зачинала рот розривати. Поморска шапка то був знов зелїзний прилад, котрий насаджувано чоловікови на голову і стискано єї так, що остаточно і кости пукали і чоловік серед страшних мук душив ся.

Всї того рода прилади служили головно лиш до того, щоби чоловіка, котрого підозрівано о якийсь злочин, головно о якісь чародійства, змусити до зізнаня. Людий з висших кругів спершу лиш страшено такими приладами, показувано їм їх і пояснювано, до чого они служать. Коли само страшенє не помагало, то ті прилади закладано їм, але по хвили здоймано. Иншиx же мучено відразу.

Коли же розходило ся о то, щоби виновникови, все одно, чи він признав чи нї, зробити смерть серед як найстрашнїйших мук, то уживано до того „зелїзної панни“ і колеса або дерто пасы з живого і палено на кострі.

„Зелїзна панна“, котру ще й до нинї зберігають в музею старинностий в Нірнберзї в Баварії, була то зроблена із зелїзних штаб фіґура, представляюча з верха віби якусь грубу жінку з головою і руками. Она розкладала ся на дві половини і отвирала ся на завісах а в серединї виставало з неї множество довгих острих цьвяхів. В долинї був отвір так широкий, що чоловік міг би крізь него випасти, але его можна було закрити відповідною засувкою Засуджений на смерть в зелїзній панні мусів станути собі на ту засувку а тоді панну замикали. В тій хвили цьвяхи вбивали ся зі всїх боків в тїло. Коли розходило ся лиш о муки, панну замикали поволи а засудженому давали на хвилю пільгу. Коли же хтось був засуджений на смерть, то обі половини зелїзної панни примикано щільно з собою і в споді відсувано засувку. Довгі цьвяхи вбивали ся тоді зі всїх боків в тїло і робили смерть засудженому серед страшних мук. Підчас траченя чоловіка в зелїзній панні уставляли єї звичайно над якимсь каналом або над рікою а коли вже засуджений погиб, відсували під ним засувку і трупа пускали в канал.

Немеише страшну смерть роблено і за помочию т. зв. колесованя. Чоловіка розпинано на деревлянім хрестї або таки на землї під великим колесом, з котрого виставали довгі острі сприхи. До колеса була також причіплена сильна камінна або зелїзна довбня, котра скоро колесо добре розрушено, вдарила засудженого по голові так, що его на місци убила. Се був лекший спосіб колесованя. При тяжшім способі засудженому ломлено насамперед ноги і руки та хребет, а відтак колесовано з долини так, що острі сприхи раз по раз дерли его тїло. Наконець так замученого, иноді ще навіть трохи живого вплїтано межи сприхи і так стояв він на місци траченя аж до другого дня. Сей спосіб траченя людий, ся тортура задержала ся була в Прусах аж до 1811 року.

Ще инший спосіб траченя людий був той, що засудженого убирано в зелїзні, широкі чоботи і наливано до них розтопленої смоли а відтак ще й доти розпалювано ті чоботи, доки аж ноги в смолї не уварили ся і доки аж чоловік від тої муки не згинув. Паси знов дерли живцем з чоловіка в той спосіб, що острими ножем витинали з плечий пас а кат ловив тоді кліщами в горі і видирав пас аж до самого споду.

В який спосіб палено людий на кострі, довідуємо ся із слїдуючої короткої історії: В шіснайцятім столїтю жив у Франциї лїкар, Михайло Сервет, родом з Іспанії. Був то дуже здібний чоловік, котрий в 1553 р. написав був книгу „О відродженю християнства“ і за ту книжку мусїв втїкати з Франциї Він втїк до Женеви а тут пізнав его в церкві его заватий ворог Кальвін, казав его арештувати і наконець дня 27 жовтня 1553 живцем спалити. Тоді то уложено костир з вязанок ще зеленої дубини з листєм, котра длятого не могла добре і ясно горіти. Серед того костра був уставлений так низький ковбан, що хто на нім сидів, міг держати ноги на земли. Поза тим ковбаном був вбитий грубий паль. Кат прибів Сервета і казав ему сісти собі на тім ковбані а відтак привязав его зелїзним ланцухом до паля. Шию обмотав ему чотири чи пять разів шнуром до паля, але так, що він міг головою рушати і говорити. На голову поклали ему вінець з соломи і листя та посипали сїркою. Коли він побачив огонь і той став его припікати, зачав Сервет так страшно кричати, що цїла товпа людий, яка прийшла була на то дивити ся, почала зі страху розбігати ся. Его мука тревала лиш пів години, бо сьвіже і мокре дерево робило більше диму і пари як полуміни і він задушив ся.

(Дальше буде).

виділу др. Григория Величка на тему, як господарювати раціонально на піскових землях.

Перші загальні конститууючі збори дальших філій „Сільского Господаря“ відбудуть ся: В Дрогобичи відбудуть ся в понеділок, дня 20. с. м. о год. 1 в „Народнім Домі“. Просить ся о як найчисленнійшу участь і заохоту селян, щоби явили ся на зборах і приступили до товариства. На зборах буде референт зі Львова. — Перші загальні збори філії „Сільского Господаря“ в Ходорові відбудуть ся також дня 16. с. м. (в четвер) о год. 2. попол. в сали „Сокола“. — Збори філії „Сільского Господаря“ в Бродах відбудуть ся дня 21. с. м. о 11 год. перед пол. в льокали „Основи“ в Бродах. Окрім звичайної програми відчитає Вп. О. Сілиньский з Ражнева реферат на тему: Задачі господарского товариства з увзглядненем потреб брідского повіта. — Перші загальні збори філії „Сільского Господаря“ в Самборі відбудуть ся дня 23 с. м. о 1. год. в „Рускій Бесіді“.

— **З каварні до криміналу**, як здаєсь, недалека дорога, коли хто хоче гуляти за чужі гроші. Львівска поліция арештувала каварняну касиерку Єлену Маліцку і єї спільничку Наврову під закидом обманьства і пофальшованя вексалів. В гру входить тут ще й богатий панич С., котрий ледви ще торік скінчив ґімназию а вже ще перед матурою знайшов собі в особі панни Маліцкої, тоді кельнерки у винарни Вайса, при ул. Сикстускій, куди тодішний панич в мундурку часто заходив, достойну товаришку, котру опісля таки приймив до себе. Коли знайшло ся двоє таких, то річ майже природна, що до них мусіли причепити ся ще й треті, котрі їх визискували. До них причепили ся лихварі а що паничеви треба було часто гроший а панні строїв, то они давали на векслї. Ба, показало ся, що векслї мали фальшивий підпис панича і єго матери, а коли лихварі недавали спокою, родина панича повідомила поліцию а та арештувала панну і згадану Наврову, котра намавляла панну Маліцку фальшувати векслї а продаючи векслї лихварям, брала собі за то 30 процент. В той спосіб панич до року наробив 200 000 кор. довгу. Та й цілий той панич мусить бути добре зіпсований, коли ще в мундурку лазив по шинках та шукав собі товаришки і давав ся так натягати. А де була родина, коли не виділа, що панич робить? — Трохи подібна, хоч в иншім ґусті стала ся істория в одній з каварень в Перемишли. Тамошний секретар судовий п. З. згубив в будинку судовім поляре с з квотою 700 К. Мимо того, що він обіцював 100 К знахідного, ніхто не зголошував ся. Аж ось сими днями був він в одній з каварень і видів, як там функціонар судовий Ф. весело забавляв ся з касиеркою. Підозріваючи, що забава веде ся за єго гроші, казав п. З. арештувати функціонаря Ф. При ревізиї знайдено при нім полярес п. З., але гроший в нім вже не було. В першім случаю панна а в сім случаю панич повандрував з каварні до криміналу.

— **Страшний вчинок пияка**, котрий може послужити за примір до того, що сказано про алькоголізм в наших фелєтонах „Смерть і гроби“: В Марсилії, в полудневій Франциї, якийсь Буаіє, мужчина літ 40, знаний пияниця, дїставши в суботу пияцкого дуру, убив свою матір, жінку і четверо своїх дітий. Зачав від матери. Був вже пяний до безтями, коли стара лягала спати. О якусь дрібничку зачав сварку з нею а відтак вхопив бритву і відрізав їй голову. На вид крови здурів таки зовсім і кинув ся на дві свої донечки 9 і 10-літні та зарізав їх тою самою бритвою. Відтак впав до другої комнати, де спали два єго малі синки та й їх зарізав. На то не прочуваючи нічого злого, увійшла до хати єго жінка. Буаіє кинув ся і на неї та й єї зарізав, а позбавивши так шестеро людий житя і сам собі смерть зробив вистрілом з револьвера.

— **Огні.** Тамтої ночи один з прохожих добачив около 1 год, що з цукрового маґазину Морґенштерна при ул. Сонїчній добуває ся полумінь і дав о тім знати патролюючому поліцианови, а той заалярмував сторожу пожарну. Коли сторожа явила ся, всі в домі спали так сильно, що аж киданем камінія у вікна треба було господаря будити. Остаточно удало ся в годину опісля огонь угасити. Шкода обезпечена виносить 3500 К. — Із Сколя доносять: На стациї зелізничій в Сколю наливав послугач зелізничий нафту до лямпи, а запалений сірничок кинув поза себе на підлогу, а що ціла підлога була пересякнена нафтою, то займила ся і зачала горіти. Та й вся знадоба, яка була в середині, займила ся і зачала горіти, так що аж треба єї було чим скорше витягати на двір і там гасити. Остаточно двері бляхою оббиті замкнено і огонь сам від себе згас. — В місті Вальдівіє, в Чіле, в полудневій Америці вибух онoгди огонь, котрий знищив цілу середину міста і часть найбільше торговельну. Шкода виносить більше як 10 міліонів пезетів.

Телеґрами.

Відень 15 грудня. На початку нинішного засіданя палати послів мотивував пос. Петрушевич своє нагляче внесенє о скасованю патенту поліцийного з 1854 о карі тілесній. Говорив по части по руски, по части по німецки. Пос. Петрушевич говорив до три чверти на 1, а відтак замкнено дискусию і приступлено до вибору ґенеральних бесідників.

Відень 15 грудня. В кругах парляментарних зачувати, що Унія славяньска ухвалила вести обструкцию. Чеські аґрариї зголосили шість наглячих внесень.

Петербург 15 грудня. Міністерство справ внутрішних внесло до ради міністрів проект реформи тяжких робіт.

Петербург 15 грудня. Редактора „Речі“ Елькіна засуджено на 500 рублів кари за статю під заголовком „Двобій а епіскопи“. — Суд засудив на рік тюрми Герціка за видане праці Толстого під заголовком „Правда Божа у нас“.

Петербург 15 грудня. „Петерб. Аґент. телеґр.“ оголошує комунікат, в котрім заявляє катеґорично, що чутка о яких небудь колотнечах межи Росиєю а Японією єсть зовсім безосновна.

Брукселя 15 грудня. Вчера перед полуднем король Леопольд піддав ся операциї, котра удала ся дуже добре.

Брукселя 15 грудня. Після білетину виданого вчера о год. пів до 7 ої вечером, температура короля виносила 36·9°. Стан був вдоволяючий. У короля були вчера по полудни лиш ґрафиня Фляндриї і княг. Климентина.

Ню Йорк 15 грудня. Після донесень з Манаґви, прийшло до борби межи правительственним войском а ворохобниками; по обох сторонах великі страти. Президент Зелях дістав ся до неволї.

Ню Йорк 15 грудня. З Манаґви доносять, що там вибухли розрухи. Улиці переповнені демонстрантами, котрі підносять оклики в честь Сполучених Держав. Около півночи настав спокій.

Ціна збіжа у Львові.

дня 14 грудня:

Ціна в коронах за 50 кільо у Львові.

Пшениця	12·70	до	12·90
Жито	9·20	до	9·40
Овес	7·10	до	7·30
Ячмінь пашний	7·10	до	7·50
Ячмінь броварний	7·50	до	8·50
Ріпак	—·—	до	—·—
Льнянка	—·—	до	—·—
Горох до вареня	10·—	до	13·—
Вика	7·—	до	7·50
Бобик	7·—	до	7·20
Гречка	—·—	до	—·—
Кукурудза нова	—·—	до	—·—
Хміль за 56 кільо	—·—	до	—·—
Конюшина червона	65·—	до	80·—
Конюшина біла	70·—	до	85·—
Конюшина шведска	65·—	до	80·—
Тимотка	25·—	до	27·—

Надіслане.

Рух поїздів зелїзничих

обовязуючий з днем 1 мая 1909 р. після часу середно-европейского.

Замітка. Поїзди поспішні визначені грубим друком. Нічні години від 6·00 вечером до 5·59 рано суть означені підчеркненем чисел мінутових.

Приходять до Львова

на головний дворець:

З Кракова: $2^{\underline{30}}$, $5^{\underline{50}}$, 7·25, $8^{\underline{55}}$, 9·50, 1·10*), 1·30, 5·45, $8^{\underline{40}}$, $9^{\underline{50}}$.
*) З Тарнова.
З Підволочиск: 7·20, 12·00, $2^{\underline{15}}$, 5·40, $10^{\underline{30}}$.
З Черновець: $12^{\underline{20}}$, $5^{\underline{45}}$*), 8·05, 10·20*, $2^{\underline{05}}$, 5·58, $6^{\underline{40}}$, $9^{\underline{30}}$.
*) Із Станиславова. *) З Коломиї.
Зі Стрия: 7·29, 11·45, 4·25, $11^{\underline{00}}$
З Самбора: 8, 9·57, 2, $9^{\underline{00}}$.
З Сокаля: 7·10, 12·40, 4·50.
З Яворова: 8·05, 5.

На „Підзамче“:

З Підволочиск: 7·01, 11·40, 2, 5·15, $10^{\underline{12}}$.
З Підгаєць: 10·54, 7·26 *), $9^{\underline{44}}$, $6^{\underline{29}}$ *), $11^{\underline{55}}$ *)
*) З Винник.

На дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 10·38, 7·10*), $9^{\underline{28}}$, 6·13*), $11^{\underline{39}}$ *)
*) З Винник.

Поїзди льокальні.

З Брюхович:
що дня: від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$ 8·15, $8^{\underline{20}}$
„ $^{1}/_{6}$ до $^{30}/_{9}$ 3·27, $9^{\underline{35}}$.
„ $^{1}/_{7}$ до $^{30}/_{9}$ 5·30.
в неділі і р. к. сьвята: від $^{1}/_{5}$ до $^{31}/_{5}$ 3·27, $9^{\underline{35}}$.

З Янова:
що дня: від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$ 1·15, $9^{\underline{15}}$,
в неділі і р. к. сьвята: від $^{1}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ $10^{\underline{10}}$.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

КНИЖКИ
на нагороди пильности.

Книжки рускі а також і польскі апробовані Вис. ц. к. Радою шкільною можна замовляти в рускім Товаристві педаґоґічнім улиця Сикстуска ч. 47, в книгарни Науков. Товариства ім. Шевченка у Львові Ринок ч. 10 і в складі Тов—а Взаїмної помочи учительскої в Коломиї (Народ. Дім) і у всіх книгарнях в краю.

I. Образкові книжочки для дітий.

Дітвора, опр. 1 К.
Зьвірята домашні, опр. 80 с.
Приятелї дітий, опр. 1·20 К.
Ах, яке хороше, опр. 2 К.
Для розривки, опр. 1·20 К.
Око в око 1 К.
Крізь трав килими 1 К.
З Царства зьвірів, опр. 1·50 К.
Літною порою, опр. 150 К.
Діточі загадки опр. 1·50 К.
Від весни до весни, опр. 2 К.
Веселий сьвіт 60 с.
Дикі зьвірята в образках і віршах, 60 с.
Книжочка Стефунї 60 с.
Мамин дарунок 60 с.
Приятелї чоловіка 60 с.
Татів дарунок 60 с.

II. Ілюстровані байки та оповіданя.

Казки народні, ч. I. і II. бр. по 50 с., опр. 70 с.
Казки народні, ч. I. і II. разом опр. 1·30 К.
Мірон: Пригоди Дон Кіхота, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Казки братів Ґрімів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. I. бр 40 с., опр. 60 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. II. бр. 55 с., опр, 80 с.
Др. М. Пачовский: Народні думи, ч. I. і II. разом опр. 1·30 К.
Ґете-Франко: Лис Микита, трете нове виданє бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Робінзон великий ілюстр., бр. 1·80 К, опр. 2·20 К.
Житє і слава Тараса Шевченка, (образок сценічний, бр. 30 с.
Калитовский: Подорож сьв. Николая, драматична гра, бр. 20 с.
Ілля Кокоруди: Спомини з Атен з ілюст. бр. 1·80 К, опр. 2·10 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї. ч. I. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї ч. II. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї, ч. III. бр. 1 К, опр. 1·30 К.
Свен Гедін: Крізь пустині Азиї, ч. IV. бр. 2 К, опр. 2·30 К.
Билина про Ілию Муромця і его славні подвиги, бр. 16 с.

III. Книжки для шкільної молодіжи і для народу.

Молитвенник народний, нове розширене виданє по 50, 70 с. і 1 К.
Китиця желань, нове розширене виданє, бр. 40 с., опр. 60 с.
Т. Шевченко: Кобзар для дітий, (друге попр. виданє) бр. 30 с.
Гордієнко: Картагинцї і Римляне, бр. 40 с., опр. 60 с.
Мальота: Без родини, нове виданє, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
Дніпрова Чайка, Коза-Дереза (діточа оперетка) 1 К.
Др. О. Макарушка: Короткий огляд руско-українського письменства від XI.—XVIII. століття, бр. 40 с., опр. 60 с.
Тарас Шевченко: Кобзар, бр. 2 К, опр. 2·50 К, опр. в пол. 2·70 К.
Др. Ів. Франко: Коли ще зьвірі говорили, бр. 80 с., опр. 1·10 К.
В. Лебедова: Малі герої, бр. 50 с., опр. 70 с.
Ів. Спілка: На чужинї, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Катренко: Оповіданя, бр. 40 с., опр. 60 с.
Василь В—р: Подорож до краю ліліпутів, бр. 50 с., опр. 70 сот.
А. Кримский: Переклади, бр. 40 с., опр. 60 с.
Образки з історії України-Руси, бр. 50 сот.
Стефан Пятка: На річках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Марта Борецка, трете виданє, бр. 50 с., опр. 70 сот.
Гр. А. Толстой: Казки, бр. 40 с., опр. 60 с.
О. Кониський: Поеми, бр. 30 с., опр. 50 с.
М. Вовчок: Інститутка, бр. 40 с., опр. 60 с.
Дивні пригоди Комаха Санґвіна і, бр. 48 сот.
Малий сьпіваник, бр. 20 с., опр. 34 с.
Клявдия Лукашевич: Серед цьвітів, ком. в 2. діях, бр. 14 с., опр. 30 с.
Е. Ярошиньска: Друга китичка для малих дівчат, бр. 20 с., опр. 40 с.
Шекспір в повістках, бр. 30 с., опр. 50 с.
Королевский: Дві могилї, бр. 18 с., опр. 32 с.
Анґлїйскі казки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Е. Ярошиньска: Повістки, бр. 24 с., опр. 40 с.
Віра Лебедова: Мами, бр. 20 с.
Др. I. Франко: Абу Казимові капцї, бр. 60 с., опр. 90 с.
Збиточник Ґумфрі (з анґлїйского), бр. 70 сот., опр. 1 К.
Робінзон великий, бр. 1·50 К, опр. 1·80 К.
А. Глїбів: Байки, бр. 10 с.
Історня куска хлїба (з француского), бр. 50 с., опр. 70 с.
Збірка оповідань, бр. 40 с., опр. 60 с.
Кіплінґ: В Джунґлях, бр. 1 К опр. 1·30 К.
К. Гриневичева: Леґенди і оповіданя, бр. 30 сот., опр. 50 с.
I. Б. Двоножний зьвір, бр. 40 с., опр. 60 сот.
За Аничісом, переклав В. Шухевич: Записки школяря, бр. 40 с., опр. 70 с.
Джонатан Свіфт: Подорож Ґулївера до краю великанів, бр. 50 с., опр. 70 с.
Е. Ярошиньска: Заповіт (збірка оповідань), бр. 30 с., опр. 50 сот.
Уличник (з француского, перекл. А. Крушельницкий), бр. 1·10 К, опр. 1·40 К.
В. Чайченко: Олеся, бр. 10 с.
О. Федькович: Вибір поезий, додаток до ч. 24 „Дзвінка“.
„Дзвінок“, брошуровані річники по 4 К.
„Дзвінок“ „ „ з р. 1906 і 1907 по 6 К.
Японські казки, бр. 30 с.
Сору Кру, бр. 30 с., опр. 50 с.

Михайло Скірка
римар і сїдельник
у Відни III. Реннвеґ ч. 38

поручає
богатий вибір сїдел і всякої упряжі для коний, а також торби до подорожи, ручні куферки, пуляреси, торбинки для дам та всїлякі вироби зі шкіри.

Цїни приступні.

Головна
Аґенция дневників і оголошень
у Львові
Пасаж Гавсмана число 9.
приймає
пренумерату на всї дневники
краєві і заграничні
по цінах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом I. Надопада. (Телефона ч. 527).